

Jezus Christus en doet Hij ons den Heiland en al zijn rijkdommen bezitten.

Maar als de gedoopte menschen den doop verachten of misbruiken, dan wordt hij voor hen een ramp, een bron van ellende, ja, een apparaat ter verdoemenis.

Ik wil, om weer te laten zien hoe echt gereformeerd en hoe overoud deze eenvoudige, klare doopsleer is, nog één uitspraak van Calvijn — één uit duizend — aanhalen. Bij Ezechiel 20: 20 schrijft hij het volgende:

„Wij moeten derhalve vasthouden, dat er een wederzijdsche verhouding is tusschen geloof en sacramenten, en dat dus de sacramenten hun uitwerking (!) bekomen uit het geloof; niet dat de onwaardigheid des menschen iets aan de sacramenten zou ontnemen. De sacramenten behouden steeds hun natuur: de Doop is het bad der wedergeboorte, ook indien de geheele wereld ongeloovig zou zijn; het Avondmaal is de gemeenschap aan Zijn lichaam en bloed, ook indien er geen enkel vonkje van geloof in de wereld zou zijn. (Calvijn is doodsbenuwd dat men deze waarheid, dat n.l. het wezen der sacramenten volstrekt onafhankelijk is van het geloof of ongeloof van den ontvanger, niet ten volle tot haar recht zou laten komen. Daarom schuift hij haar altijd weer naar voren — C. V.). Maar wij genieten de genade niet, die ons wordt aangeboden, en of schoon de geestelijke zaken altijd dezelfde blijven, verkrijgen wij de uitwerking daarvan toch niet en voelen niet welke kracht zij hebben, als wij er ons niet voor wachten, dat ons ongeloof niet ontheiligt, wat God tot ons heil heeft gewild.”

Ja wanneer wij door ons ongeloof Gods heerlijke en heilige sacramenten ontheiligen, dan veranderen ze „in een zeer schadelijk venijn“⁵⁾.

En zoo komen we dan tot de conclusie, dat de doop zooals hij door God zichtbaar en hoorbaar wordt gegeven en als zoodanig aan alle gedoopten wordt geschonken voor allen gelijk is. Maar dat deze zoo altijd en voor allen gelijke doop of, naar Gods heiligen raad, en krachten zijn genade, en door de werking des Geestes, en in den weg des geloofs tot grooten zegen wordt of naar dienzelfden heiligen raad Gods door den onwil en het ongeloof der ondankbare gedoopten in een verschrikkelijke ramp wordt veranderd.

En we vragen weer: wist Ds Spier dit niet?

Wist hij niet, dat de „vrijgemaakten“ precies hetzelfde leeren als wat Ds Van Teijlingen — aan Ds Spier zoo goed bekend — in denzelfden tijd dat Ds Spier de gereformeerde meisjes onderrichtte, aan de gereformeerde studenten als echt gereformeerde waarheid voorhield, n.l. dat „het wezen van het Sacrament als instrument des Geestes en dus de waarachtige aanwezigheid van Christus' lichaam en bloed niet afhankelijk (is) van het geloof of ongeloof bij den ontvanger“. En dat het geloof niet, „ook niet als onderstelling, tot het wezen van het Sacrament“ behoort. En dat als de ongeloovige het gebruikt „er niets van dat wezen te loor“ gaat?⁶⁾

Waarom scheldt hij zijn vroegere geestverwanten, die volmaakt hetzelfde leeren als..... Ds Spier vroeger en Ds Van Teijlingen en vroeger en nu?

C. V.

⁵⁾ Institutie, IV, 17, 40.

⁶⁾ Vox Theologica, 16e Jaar No. 4, April 1946.

KERKELIJK LEVEN

Wat leeft er in de zendingskringen der synodocraten? V.

In onze voorgaande artikelen lieten we zien, wat de synodocratische vier-formulieren-gemeenschap zooal heeft goedgevonden, of goedgekeurd, of althans verdragen en „geslikt“ van den kant der kerkelijk-revolutionairen in Indië.

Thans willen we ons gaan bezig houden met de vraag, tot wat voor conclusies de zendingsmensen zooal gekomen zijn in hun samenspreking met „de“ „kerken van Indonesië en „de“ kerken in Nederland (d.w.z. óók de Herv. Kerk).

Ook daaruit kan men den geest proeven. En ook daarbij dringt zich de vergelijking op met 1944.

Men dient bij de lezing zich te realiseren, dat met „DE“ kerken in Indonesië heelemaal niet meer bedoeld zijn de door de gereformeerde zending geplante kerken, doch dat complex van allerlei kleur, dat ligt „in het gebied“ (!) van de Dewan Permoesja-waratan Geredja, d.w.z. den Raad van Kerken in Indonesië; en eveneens, dat met „de“ kerken in Nederland bedoeld zijn de Hervormde Kerk en het gezelschap, dat een preekstoel heeft voor Verkuyl en niet voor „cand. Schilder“. Let er op, dat die Raad van Kerken een „gebied“ heeft. Ziet U kans om dat woord anders te verklaren dan „totalitair“?

UIT DE SCHRIFT

de betere belofte (a) II.

Ik zal mijn wet geven in hun binnenste. Jer. 31: 33.

De vragen, waarvoor de bij Jeremia voorkomende belofte, hierboven vermeld, ons plaatst, kunnen een antwoord krijgen allereerst uit de juiste opvatting van het woord „binnenste“.

Blijkens het gebruik van het hier voorkomende Hebreeuwsche woord kan „binnenste“ een aanduiding zijn van den „inwendigen mensch“, d.w.z. van zijn psychisch leven als „zetel“ van denken en emotie. Hetzelfde woord komt, om maar een voorbeeld te kiezen, ook voor in 1 Kon. 3: 28 (Gods wijsheid in den koning), Jer. 4: 14, Spr. 26: 24, Ps. 62: 5, 94: 19. En wanneer het wordt gebezigd in afwisseling met „hart“ is de beteekenis — die overigens wel zeer variabel is — eigenlijk zonder meer gegeven: Spr. 14: 33, Jer. 31: 33, Ps. 39: 4, 55: 5, 109: 22, Klaagl. 1: 20. En als nu sprake is van een „geven“ der wet in het binnenste, welke uitdrukking min of meer zichzelf verklaart door het daarevens gestelde: schrijven van de wet in of op het hart, dan denkt ieder vanzelf aan Spreuken 3: 3, waar de wijsheid haar leerling vermaant, de wet der wijsheid en haar geboden te schrijven op de tafelen van zijn hart. Dat kan natuurlijk niet beteekenen: wederbaar u zelf, evenmin: verkies u zelf ten eeuwigen leven, het heeft ook niet de beteekenis: bekeer u (want het zich niet bekeeren is niet ondersteld), doch: vergeet ze niet, zorg dat ge ze niet uit uw gedachten laat gaan, dat ge er een zaak des harten van maakt; laat het geen van buiten geleerd lesje zijn, dat ge van een ander naspreken kunt, doch: zet uw geest er op, wees er mee bezig.

En daarom is niet meer dan dit de beteekenis der woorden, op zichzelf genomen zijnde.

Nu is het evenwel onbetwistbaar, dat men nimmer eenig Schriftwoord „op zichzelf nemen“ kan. Om te weten wat in een bepaalde plaats een bepaald werkwoord zeggen wil, zal na te gaan zijn, wie het onderwerp der handeling is, en wie het voorwerp en

We doen slechts grepen. Zoo lezen we (onder Hoofdstuk I):

„Het wezen van de verkondiging van het Evangelie is, dat Jezus Christus zelf Zijn gemeente vergadert“. Als er geen Barthianen in de buurt waren, zouden we er allicht over heen hoopen. Nu kijken we even op „Wezen“ staat er. Maar de prediking is middel, Barthianen verkiezen het woord „middel“ niet. Wat hier staat kunnen ze wel accepteren.

„Jezus Christus is de hoogste Apostel“, zoo lezen we verder. Dat kan goed bedoeld zijn. Maar 't kan ook door en door verkeerd wezen. En als ik in dit „eerste hoofdstuk“ niets, niets, niets meer hoor over Christus' Persoon en naturen, noch iets naders aangaande de H. Schrift, dan vraag ik: waar blijven we? En ik vraag dat te meer, nu de „Strijdende-Kerk“-propagandisten ons met alle geweld wil wijs maken, dat die indische kerken zoo heerlijk rijp zijn, en dat de genomen zelfstandigheid er een was van van God gezonden wasdom. We moesten den Heere voor alles danken, zoo verzuchtte Ds Toornvliet.

„Voordat Jezus Christus ten hemel voer, heeft Hij Zijn Apostelen bevolen om Zijn werk aan te vullen en te voltooien“, aldus luidt het vervolg. Hier komt al beter voor den dag, wat die term „hoogste Apostel“ bedoelt. Het is mis, Christus' werk moet worden „aangevuld en voltooid“. Hiervan zeggen we niet: 't Kan mis wezen. Het is mis.

„De verkondiging van het Evangelie“, zoo gaat men verder, „is de roeping van alle kerken in de wereld. Iedere kerk draagt een klein deel van de verantwoordelijkheid van dit zeer groote werk“. Wij zijn 'ter mee eens, mits wij n.l. „kerk“ mogen opvatten in den zin der belijdenis. Dat ontbreekt hier evenwel. Daarom is hier in werkelijkheid niet veel anders dan een zeer water-en-melk-achtig pluriformiteits-theoretje aan het woord, niet eens meer ruw geformuleerd, zóómaar als uitgangspunt genomen.

„Het bevel“ — aldus een volgende conclusie — „om het Evangelie te verkondigen kan in twee deelen onderscheiden worden: a. De verkondiging van het Evangelie in het gebied van de kerk zelf. b. De verkondiging van het Evangelie aan andere volken.“

Hier is niet duidelijk, wat verstaan wordt onder „het gebied“ van de kerk zelf. Misschien de Barthiaansche theorie, dat de kerk „de ruimte“ (!) is voor de „verkondiging“ of prediking? Of is gedacht in den stijl der nationalist? (Let op die „andere volken“.)

Voor ditmaal laten we het hierbij. We beperkten ons tot „Hoofdstuk I“ van de „conclusies“. Ook in die gedeelten, die we hiervan onbesproken lieten zijn wel enkele punten, die ons wat vreemd aandoen. Men

wat het verband, en hoedanig eventueel de weergave in het Nieuwe Testament.

Dat bedenke men ook hier, vooral nu Hebreëen 8 het ons bezig houdende fragment van Jer. 31 heeft opgenomen.

Maar juist daarom vragen we: wat is in den Hebreërbrief doorlopend het hoofdthema? Is het soms dit: in het Oude Testament was alles maar oppervlakkig, ruw, bruto, maar onder ons in het Nieuwe Testament is alles diep, fijn, netto? O neen.

De tegenstelling is voortdurend: in het Oude Testament stonden wij, eenvoudige, ongeleerde, niet tot de priesterkaste behoorende „leeken“ altijd op een afstand, maar vandaag mogen wij vlak bij komen; vroeger waren we afhankelijk van de hiërarchie, maar vandaag zijn we vrijgemaakt; eerst waren we aangewezen op tusschenpersonen, een priester om te offeren, een priester om te bidden, een priester om te leeren; maar vandaag hebben we zelf rechtstreeks contact: we hebben zelf toegang tot het heiligdom, we kunnen zelf bidden, en krijgen daartoe „vrijmoedigheid“ (die dus, wijl ze ontvangen is, geen brutaliteit mag heeten) en vandaag kunnen we zelf de boeken lezen, onze kinderen leeren, zelfstandig de Schriften uitleggen; geen priester denkt meer voor ons, we denken nu zelf.

Let wel: dat beteekent niet, dat de Hebreërbrief nu tot al die menschen, die in dezen niet-meer-leeken-staat zijn overgezet, die in deze gemeenschap-van-mondigen zijn opgenomen zegt: gij zijt wedergeboren, stuk voor stuk. Dat blijkt wel anders. Hij vermaant hen juist tegen deze valsche suggestie, ook in den vorm van zelfsuggestie: pas op, dat gij niet verloren gaat.

Maar juist daarom zal — in afwachting van wat voorts nog uit het tekstverband zou mogen naar voren komen — vooralsnog in ons tekstwoord alvast deze belofte mogen worden beluisterd: Tot nu toe heb Ik, de Heere, U aangewezen op voorgangers, tegenover wie gij — volk van de massa — in een positie van onmondigen en dus van afhankelijksten stondt; maar Ik ga daarin verandering brengen: mijn opvoeding gaat voortaan verder doordringen en wordt meer direct; Ik breng mijn woord meer rechtstreeks tot u, meer individueel; Ik zal zorgen, dat gij geen les moet halen bij een „deskundige“, maar dat gij zelf weet waar het op staat, waar het op aankomt. Het leeken-instituut, dat gaat verdwijnen. K. S.

spreekt b.v. over een kerk, „die het lichaam van Christus in zijn geheel openbaart“, wat ik niet duidelijk vind. Men verkondigt de stelling, dat de in het zendingsbevel (Matth. 28: 19, 20) gegeven opdracht „leerende hen onderhouden al wat Ik u bevolen heb“ beteekent, zooals staat in Lucas 1: 79: „hun voeten richten op den weg des vredes“, hetgeen mij exegetisch onjuist en dogmatisch zwak schijnt.

Maar dit alles blijve rusten.

Wat ons wel verbaast, en bevestigt in de overtuiging, dat het met die Soekarno-lieden niet in orde is, is dit:

dezelfde menschen, die over Christus' Persoon en werk, over zijn voldoening en verzoening, over grondslag en inhoud der prediking, over autoriteit van kerk en confessie zoo bitter-weinig — zeg maar: zoo goed als niets — hier hebben te zeggen, worden ineens klaar wakker, wanneer zij de woorden tegenkomen: „leerende hen onderhouden ALLES wat Ik u bevolen heb“. Onze lezers weten al, dat ze beweren: dit beteekent hetzelfde als: de voeten richten op den weg des vredes. Toen ik zooeven den vinger daarbij lei, dacht misschien iemand: spijkers op laag water zoeken. Ik kan begripen, dat iemand dat denkt: je wordt zelf soms zoo hopeloos moe van dat permanente wantrouwig aankijken tegen die 20-e-eeuwse kerktermen. Maar zoek ik spijkers op laag water? Ik vrees, dat 't niet zoo is. Hier wordt n.l. officieel verzekerd, dat in de uitdrukking: „leerende hen onderhouden ALLES wat Ik u geboden heb“, het woord „ALLES“ beteekent, dat de verkondiging van 't Evangelie raakt alle terreinen van het leven (comprehensive approach), b.v.: op het terrein van LANDBOUW, ECONOMIE, GEZONDHEIDSZORG, OPVOEDING en ONDERWIJS, ENZ.

De Barthianen hebben dus de confessie flink op den achtergrond kunnen duwen.

En dan is verder het terrein vrij voor „social gospel“, voor het „sociale evangelie“, of voor het „nationale“ (der „duitsche christenen“ of van hun familie). Natuurlijk ontkenen niemand onzer, dat het „evangelie“ alle terreinen van het leven raakt; wij moesten zelfs even glimlachen, toen wij deze conclusies lazen en meteen ons herinnerden de huidige nederlandsche polemieken vóór of tegen de meening van hen, die beweren, dat „de kerk“ overal mee te maken heeft. Maar langer dan éentjes glimlachen doen we dezen keer toch maar niet. Want er staat niet, dat de kerk met haar belijdenis alle levensterreinen raakt, doch dat het evangelie, of nog liever zijn verkondiging, dit doet. En als we dan dien „comprehensive approach“ zien, eerst op „sociaal-economisch“ terrein (landbouw, economie, gezondheidszorg), daarna op „cultureel“ terrein (opvoeding en onderwijs), dan denken we in rechte lijn aan de indeeling van de beide „Kamers“, zooals Soekarno's vriend, Mussert, ze had „ontworpen“ (lees: overgeno-

men), e
der Van
lijkste
zelfde
heeren
Soekarno
En d
de verz
Evange
Evange
hebben
in vol
lijdel
geten
het ind
de „zu
Hoe
komend
vand
over e
de be
Indone
zijn al
zame
dus) c
maar c
vreezer
tusa
teit
nauw
En
dingsd
Het
Betr
uitlati
nen ge
besche
Hepp-1
Op
brenge
het, d
is ul
lige
drukke
wél u
H. Se
is 't n
is, en
houd
geacht
vreem
kelijke
„niet-
sproke
We ci
and
een
in
ging
kerk
de
het
Tot
van b
aan d
Hie
krijge
maar
tegen
dood
ziehze
druk
van h
En
stijl,
kerke
(de I
ZOOV
RING
STAA
'trap
wreve
meer
dat g
volkj
len
Hie
ja: w
Ma
volge
om vi
javaa
ken i
slag.
Ho
raad
Wa
In
succ
karno
met
deren
en in
(„cor
Muss